

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 2.8.2005
COM(2005)350 definitief

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**betreffende de ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst
betreffende een civiel wereldwijd satellietnavigatiesysteem (Civil Global
Navigation Satellite System) (GNSS) tussen de Europese Gemeenschap en
haar lidstaten en Oekraïne**

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

Oekraïne is een van de acht landen binnen de mondiale ruimtevaartwereld die een belangrijke technologische achtergrond hebben op het gebied van ruimtevaartprogramma's en belangrijke prestaties hebben geleverd op het gebied van toepassingen, apparatuur, gebruikerssegment en regionale technologie voor satellietnavigatie.

De Oekraïense ruimtevaartindustrie is een wereldleider in het ontwerpen en produceren van draagraketten en kritische GNSS-componenten.

Sinds 2000 toont Oekraïne belangstelling voor Europese GNSS-projecten en ontwikkelt het een eigen bijdrage tot de regionale proefbank van het EGNOS-systeem (EGNOS System Test Bed), een wegbereider voor Galileo.

Op 7 oktober 2003 is op de Top EU-Oekraïne de gezamenlijke verklaring van Oekraïne en de EU inzake samenwerking op het gebied van satellietnavigatie aangenomen.

De Commissie heeft op 18 februari 2004 een mededeling "Stand van zaken bij het onderzoekprogramma Galileo aanvang 2004" aangenomen¹. In hoofdstuk 2 van deze mededeling, "Verbetering van de internationale samenwerking", is een strategie voorgesteld voor het ontwikkelen van de internationale dimensie van Galileo .

In de conclusies die de Raad op basis van deze mededeling op 9 maart 2004 heeft aangenomen, wordt "een versterking van de internationale samenwerking op dit gebied aangemoedigd".

De Commissiediensten zijn ingegaan op de uitnodiging van de Oekraïense regering en hebben op 21 juni 2004 het GALILEO-programma aan de Oekraïense regering en industrie gepresenteerd. De presentaties werden gevolgd door verkennende gesprekken over de status en doelstellingen van het respectieve satellietnavigatiebeleid en over mogelijke samenwerkingsvormen. Zij bevestigden de betekenis van Oekraïne voor het GALILEO-programma. Het brede toepassingsgebied van een samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en Oekraïne werd besproken teneinde deze bij de respectieve politieke autoriteiten aan te bevelen.

Op 2 juli 2004 heeft Oekraïne gevraagd onderhandelingen te starten over een samenwerkingsovereenkomst betreffende EGNOS/GALILEO.

Op 7 oktober 2004 heeft de Raad onderhandelingsrichtsnoeren aangenomen waarbij de Commissie werd gemachtigd onderhandelingen te openen voor de totstandbrenging van een Samenwerkingsovereenkomst betreffende een civiel mondiaal satellietnavigatiesysteem (GNSS) tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten en Oekraïne

Tijdens formele onderhandelingen in Kiev op 3 juni 2005 hebben vertegenwoordigers van de Commissie en Oekraïne overeenstemming bereikt over de inhoud en de bijgevoegde overeenkomst geparafeerd.

¹ COM(2004)112 definitief van 18 februari 2004.

Het Speciaal Comité voor Galileo van de Raad is geraadpleegd in overeenstemming met de onderhandelingsrichtsnoeren.

De Commissie stelt de Raad voor, op basis van de artikelen 133 en 170 jo. de eerste zin van de eerste alinea van artikel 300, lid 2, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, machtiging te verlenen voor de ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst betreffende een civiel mondiaal satellietnavigatiesysteem (GNSS) tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten en Oekraïne.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst betreffende een civiel mondiaal satellietnavigatiesysteem (Civil Global Navigation Satellite System) (GNSS) tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten en Oekraïne

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op de artikelen 133 en 170 jo. de eerste zin van de eerste alinea van artikel 300, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie²,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Commissie heeft onderhandeld over een overeenkomst met Oekraïne.
- (2) De op 17 maart 2004 geparafeerde overeenkomst moet worden ondertekend onder voorbehoud van de eventuele sluiting ervan op een later tijdstip,

BESLUIT:

Enig artikel

Onder voorbehoud van een mogelijke sluiting op een latere datum wordt de voorzitter van de Raad hierbij gemachtigd de persoon aan te wijzen die de bevoegdheid heeft namens de Europese Gemeenschap de Samenwerkingsovereenkomst betreffende een civiel mondiaal satellietnavigatiesysteem (GNSS) tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten en Oekraïne te ondertekenen.

De tekst van de overeenkomst is aan deze beschikking gehecht.

Gedaan te Brussel, op

*Voor de Raad
De voorzitter*

² PB C [...], [...], blz. [...].

BIJLAGE
SAMENWERKINGSOVEREENKOMST
BETREFFENDE EEN CIVIEL MONDIAAL SATELLIETNAVIGATIESYSTEEM
(GNSS) TUSSEN DE EUROPESE GEMEENSCHAP EN HAAR LIDSTATEN EN
OEKRAÏNE

DE EUROPESE GEMEENSCHAP, hierna de "Gemeenschap" genoemd,

en

HET KONINKRIJK BELGIË,

DE TSJECHISCHE REPUBLIEK,

HET KONINKRIJK DENEMARKEN,

DE BONDSREPUBLIC DUITSLAND,

DE REPUBLIEK ESTLAND,

DE HELLEENSE REPUBLIEK,

HET KONINKRIJK SPANJE,

DE FRANSE REPUBLIEK,

IERLAND,

DE ITALIAANSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK CYPRUS,

DE REPUBLIEK LETLAND,

DE REPUBLIEK LITOUWEN,

HET GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG,

DE REPUBLIEK HONGARIJE,

DE REPUBLIEK MALTA,

HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN,

DE REPUBLIEK OOSTENRIJK,

DE REPUBLIEK POLEN,

DE PORTUGESE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK SLOVENIË,

DE SLOWAAKSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK FINLAND,

HET KONINKRIJK ZWEDEN,

HET VERENIGD KONINKRIJK VAN GROOT-BRITTANNIE EN NOORD-IERLAND,

de partijen bij het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, hierna "de lidstaten" genoemd, enerzijds,

en

OEKRAÏNE, anderzijds,

hierna "de partijen" genoemd,

GEZIEN de gemeenschappelijke belangen bij de ontwikkeling van een mondiaal navigatiesatellietsysteem voor civiel gebruik,

ERKENNENDE het belang van GALILEO als een bijdrage tot de navigatie- en informatie-infrastructuur in de Europese Gemeenschap en OEKRAÏNE,

ERKENNENDE de vergevorderde toestand van de satellietnavigatieactiviteiten van OEKRAÏNE,

GEZIEN de toenemende ontwikkeling van GNSS-toepassingen in OEKRAÏNE, de Europese Gemeenschap en andere gebieden in de wereld,

ZIJN OVEREENGEKOMEN ALS VOLGT:

ARTIKEL 1

Doel van de overeenkomst

Het doel van de overeenkomst is het stimuleren, vergemakkelijken en versterken van de samenwerking tussen de partijen op het gebied van civiele mondiale satellietnavigatie.

ARTIKEL 2

Definities

Voor de toepassing van deze overeenkomst wordt verstaan onder:

"augmentatie": regionale of lokale mechanismen zoals het "European Geostationary Navigation Overlay System" (EGNOS). Deze mechanismen stellen de gebruikers in staat een verbeterde prestatie te verkrijgen, zoals verhoogde nauwkeurigheid, beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid;

"GALILEO": een autonoom civiel Europees mondiaal satellietnavigatie- en tijdbepalingssysteem onder civiele leiding, voor de aanbidding van GNSS-diensten die zijn ontworpen en ontwikkeld door de Gemeenschap en haar lidstaten. De exploitatie van GALILEO kan aan een private partij worden overgedragen. GALILEO beoogt een of meer

diensten voor open, commerciële en aan de Safety of Life, opsporing en redding gerelateerde doeleinden, en, voor gereguleerd gebruik door de overheid, de beveiligde gereguleerde dienst voor de overheid;

"Open Service (OS) van GALILEO": een dienst die openstaat voor het grote publiek en gratis aangeboden wordt;

"Safety of Life Service (SoL) van GALILEO": een dienst gebaseerd op de "Open Service", die additioneel integriteitsinformatie, signaalauthenticatie, dienstverleningsgaranties en andere elementen aanbiedt die nodig zijn voor Safety of Life-toepassingen in onder meer de lucht- en zeevaart;

"Commercial Service (CS) van GALILEO": een dienst die de ontwikkeling van professionele toepassingen vergemakkelijkt en, vergeleken met de "Open Service", verhoogde prestaties biedt met name in termen van hogere datasnelheden, dienstwaarborgen en nauwkeurigheid;

"Search and Rescue Service van GALILEO": een dienst die opsporings- en reddingsactiviteiten verbetert door het aanbieden van snellere en nauwkeurigere plaatsbepaling van noodbakens en mogelijkheden om een retourbericht te zenden;

"Public Regulated Service (PRS) van GALILEO": een beveiligde plaats- en tijdbepalingsdienst met beperkte toegang, specifiek ontworpen om te voldoen aan de behoeften van geautoriseerde gebruikers uit de overheidssector;

"lokale elementen van GALILEO": lokale mechanismen die aan de gebruikers van satellietgebaseerde navigatie- en tijdbepalingssignalen van GALILEO extra inputinformatie aanbieden naast de informatie die afkomstig is van de voornaamste in gebruik zijnde constellatie. Lokale elementen kunnen worden ingezet voor extra prestaties rond luchthavens, zeehavens en in stedelijke of andere in geografisch opzicht moeilijke omgevingen. GALILEO biedt een algemene aanpak voor de ontwikkeling van lokale elementen om de markt van de grond te helpen krijgen en standaardisatie te bevorderen;

"apparatuur voor mondiale navigatie, plaatsbepaling en tijdbepaling": alle civiele eindgebruikersapparatuur bestemd om satellietgebaseerde navigatie- of tijdbepalingssignalen uit te zenden, te ontvangen of te verwerken, om een dienst aan te bieden of om te werken met een regionale augmentatie;

"regulerende maatregel": elke wet, regeling, regel, procedure, beslissing, administratieve handeling of soortgelijke handeling door een partij;

"interoperabiliteit": op gebruikersniveau een situatie waarin een tweesystemenontvanger signalen kan gebruiken van twee systemen tegelijk hetgeen gelijke of betere prestaties oplevert dan wanneer slechts één systeem wordt gebruikt. Interoperabiliteit van de mondiale en regionale satellietnavigatiesystemen verhoogt de kwaliteit van de voor de gebruikers beschikbare diensten;

"intellectuele eigendom": de betekenis die deze term heeft in artikel 2 van het Verdrag tot oprichting van de Wereldorganisatie voor intellectuele eigendom, gedaan te Stockholm op 14 juli 1967;

"aansprakelijkheid": het feit dat een persoon of juridische entiteit in rechte aangesproken kan worden tot de vergoeding van aan een andere persoon of juridische entiteit berokkende schade

in overeenstemming met specifieke rechtsbeginselen en -regels. Deze verplichting kan voorgeschreven zijn in een overeenkomst (contractuele aansprakelijkheid) of in een rechtsnorm (niet-contractuele aansprakelijkheid);

"geclassificeerde informatie": officiële informatie die bescherming vereist in het belang van de nationale defensie of buitenlandse betrekkingen van de partijen en geclassificeerd wordt in overeenstemming met hun toepasselijke wet- en regelgeving;

ARTIKEL 3

Beginselen van de samenwerking

De partijen komen overeen de volgende beginselen toe te passen op onder deze overeenkomst vallende samenwerkingsactiviteiten:

1. Wederzijds voordeel op basis van een algemeen evenwicht van rechten en verplichtingen.
2. Partnerschap in het GALILEO-programma in overeenstemming met de procedures en regels waaraan het beheer van GALILEO is onderworpen.
3. Wederkerige kansen om samenwerkingsactiviteiten uit te voeren in Europese en Oekraïense GNSS-projecten voor civiel gebruik.
4. Tijdige uitwisseling van informatie die van invloed kan zijn op de samenwerkingsactiviteiten.
5. Passende bescherming van intellectuele eigendomsrechten zoals bedoeld in artikel 8, lid 2, van deze overeenkomst.

ARTIKEL 4

Toepassingsgebied van de samenwerkingsactiviteiten

1. De sectoren voor samenwerkingsactiviteiten op het gebied van satellietnavigatie en -tijdbepaling zijn: radiospectrum, wetenschappelijk onderzoek en opleiding, industriële samenwerking, handels- en marktontwikkeling, normen, certificering en regulerende maatregelen, ontwikkeling van mondiale en regionale GNSS-gronddaughtmentatiesystemen, veiligheid, aansprakelijkheid en kostendekking. De partijen kunnen deze lijst van sectoren in onderlinge overeenstemming aanpassen.
2. Uitbreiding van de samenwerking, indien door de partijen gevraagd, tot:
 - 2.1. gevoelige technologieën en producten van GALILEO op grond van de exportcontrolevoorschriften van de EU, EU- en ESA-lidstaten, MTCR en regeling van WASSENAAR alsmede cryptografie- en belangrijke informatiebeveiligingstechnologieën en -producten,
 - 2.2. de systeembeveiligingsarchitectuur van GALILEO (ruimte-, grond- en gebruikerssegmenten),
 - 2.3. veiligheidscontroleaspecten van de mondiale segmenten van GALILEO,

2.4. de Public Regulated Services in de definitie-, ontwikkelings-, implementatie-, test- en evaluatie- en operationele (beheer en gebruik) fasen alsmede

2.5. de uitwisseling van geclassificeerde informatie betreffende satellietnavigatie en Galileo

moet worden onderworpen aan een tussen de partijen te sluiten passende afzonderlijke overeenkomst.

3. Deze overeenkomst is niet van invloed op de ten behoeve van de activiteiten van het GALILEO-programma bij het Gemeenschapsrecht ingestelde institutionele structuur. Deze overeenkomst is evenmin van invloed op toepasselijke wet- en regelgeving en beleid ter uitvoering van non-proliferatieverbintenissen en exportcontrole betreffende artikelen voor tweërlei gebruik en nationale binnenlandse maatregelen betreffende beveiliging en controles van immateriële overdrachten van technologie.

ARTIKEL 5

Vormen van samenwerking

1. Behoudens hun toepasselijke regulerende maatregelen bevorderen de partijen zoveel mogelijk de samenwerkingsactiviteiten op grond van deze overeenkomst met het oog op het bieden van vergelijkbare kansen voor deelname aan hun activiteiten in de onder artikel 4 genoemde sectoren.

2. De partijen komen overeen samenwerkingsactiviteiten uit te voeren zoals vermeld in de artikelen 6 tot 13 van deze overeenkomst.

ARTIKEL 6

Radiospectrum

1. Voortbouwend op vroegere successen in het kader van de Internationale Telecommunicatie-unie komen de partijen overeen de samenwerking en wederzijdse steun in verband met radiospectrumkwesties voort te zetten.

2. In deze context ondersteunen de partijen adequate frequentietoewijzingen voor GALILEO teneinde de beschikbaarheid van GALILEO-diensten te verzekeren ten voordele van de gebruikers wereldwijd en met name in Oekraïne en de Gemeenschap.

3. Bovendien erkennen de partijen het belang om het radionavigatiespectrum te beschermen tegen verstoring en interferentie. Met dit doel streven zij ernaar bronnen van interferentie en wederzijds aanvaardbare oplossingen aan te wijzen om dergelijke interferentie te bestrijden.

4. Niets in deze overeenkomst mag aldus worden geïnterpreteerd dat afbreuk wordt gedaan aan de toepasselijke bepalingen van de Internationale Telecommunicatie-unie, inclusief de ITU-radioreglementen.

ARTIKEL 7

Wetenschappelijk onderzoek en opleiding

De partijen bevorderen gezamenlijke onderzoeks- en opleidingsactiviteiten op het gebied van GNSS via communautaire en Oekraïense onderzoeksprogramma's inclusief het kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling van de Europese Gemeenschap, de onderzoeksprogramma's van het Europees Ruimte-Agentchap en andere relevante programma's van de Gemeenschap en de Oekraïense autoriteiten.

De gezamenlijke onderzoeks- en opleidingsactiviteiten moeten bijdragen tot de planning van de toekomstige ontwikkelingen van een GNSS voor civiel gebruik.

De partijen komen overeen het passende mechanisme te definiëren om voor effectieve contacten en deelname aan de onderzoeks- en opleidingsprogramma's te zorgen.

ARTIKEL 8

Industriële samenwerking

1. De partijen stimuleren en steunen de samenwerking tussen de industrieën van de twee partijen, inclusief door middel van joint ventures en wederzijdse deelname aan relevante industriële verenigingen, met als doel het opzetten van het GALILEO-systeem alsook het bevorderen van het gebruik en de ontwikkeling van GALILEO-toepassingen en -diensten.

2. Ter vergemakkelijking van industriële samenwerking verlenen en verzekeren de partijen, in overeenstemming met de strengste internationale normen, adequate en effectieve bescherming en handhaving van intellectuele, industriële en commerciële eigendomsrechten betreffende de gebieden en sectoren die relevant zijn voor de ontwikkeling en exploitatie van Galileo/EGNOS, inclusief effectieve middelen om dergelijke normen te handhaven.

3. Uitvoer door Oekraïne naar derde landen van gevoelige producten die specifiek ontwikkeld en gefinancierd worden in het kader van het GALILEO-programma moet worden voorgelegd voor voorafgaande goedkeuring door de bevoegde beveiligingsinstantie van GALILEO, indien deze instantie heeft aanbevolen dat deze producten onderworpen moeten worden aan een uitvoervergunning in overeenstemming met de toepasselijke regulerende maatregelen. In elke afzonderlijke overeenkomst als bedoeld in artikel 4, lid 2, van de overeenkomst wordt eveneens een passend mechanisme uitgewerkt voor Oekraïne om potentiële producten aan te bevelen die aan een uitvoervergunning moeten worden onderworpen.

4. De partijen stimuleren nauwere banden tussen de diverse stakeholders in het GALILEO-programma in Oekraïne en de Europese Unie in de context van industriële samenwerking.

ARTIKEL 9

Handels- en marktontwikkeling

1. De partijen stimuleren handel en investeringen in communautaire en Oekraïense satellietnavigatie-infrastructuur, -apparatuur, lokale elementen van GALILEO en toepassingen.

2. Met dit doel geven de partijen voorlichting over GALILEO-satellietnavigatieactiviteiten, wijzen zij potentiële barrières aan voor de groei in GNSS-toepassingen en nemen zij passende maatregelen om deze groei te bevorderen.

3. Om de gebruikersbehoeften vast te stellen en er effectief op in te spelen overwegen de Gemeenschap en Oekraïne de oprichting van een open GNSS-gebruikersforum.

ARTIKEL 10

Normen, certificering en regulerende maatregelen

1. De partijen erkennen de betekenis van het coördineren van de benaderingen in internationale normalisatie- en certificeringsforums betreffende mondiale satellietnavigatiediensten. Met name steunen de partijen gezamenlijk de ontwikkeling van GALILEO-normen en bevorderen zij de toepassing ervan in Oekraïne en wereldwijd, waarbij de klemtoon ligt op interoperabiliteit met andere GNSS-systemen.

Een van de doelstellingen van de coördinatie is het bevorderen van breed en innovatief gebruik van de GALILEO-diensten voor open, commerciële en aan de Safety of Life gerelateerde doeleinden als wereldwijde navigatie- en tijdbepalingsnorm.

De partijen komen overeen gunstige omstandigheden te creëren voor de ontwikkeling van GALILEO-toepassingen.

2. Bijgevolg werken de partijen, ter bevordering en implementatie van de doelstellingen van deze overeenkomst, in voorkomende gevallen samen inzake alle GNSS-aangelegenheden die met name aan de orde komen in het verband van de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie, EUROCONTROL, de Internationale Maritieme Organisatie en de Internationale Telecommunicatie-unie.

3. Op bilateraal niveau zorgen de partijen ervoor dat maatregelen inzake operationele en technische normen, certificering en vergunningseisen en -procedures betreffende GNSS geen onnodige handelsbelemmeringen vormen. Binnenlandse eisen zijn gebaseerd op objectieve, niet-discriminerende, vooraf vastgestelde transparante criteria.

ARTIKEL 11

Ontwikkeling van mondiale en regionale GNSS-grondaugmentatiesystemen

1. De partijen werken samen om grondstelselarchitecturen te definiëren en implementeren die een optimale waarborg van de integriteit van GALILEO/EGNOS, de continuïteit van de diensten van GALILEO en EGNOS en de interoperabiliteit met andere GNSS-systemen mogelijk maken.

2. Daartoe werken de partijen op regionaal niveau samen met het oog op het implementeren van een op het GALILEO-systeem gebaseerd regionaal grondaugmentatiesysteem in Oekraïne. Het is de bedoeling dat een dergelijk regionaal systeem regionale integriteitsdiensten en diensten met een hoge nauwkeurigheid gaat aanbieden bovenop de diensten die door het GALILEO-systeem mondiaal worden aangeboden. Bij wijze van voorbereidende activiteit beogen de partijen de uitbreiding van EGNOS in de Oekraïense regio door middel van een grondinfrastructuur met Oekraïense stations voor afstandsbeoordeling en integriteitsbewaking.

3. Op lokaal niveau vergemakkelijken de partijen de ontwikkeling van lokale elementen van GALILEO.

ARTIKEL 12

Beveiliging

1. De partijen zijn overtuigd van de noodzaak om mondiale navigatiesatellietsystemen te beschermen tegen misbruik, interferentie, verstoring en vijandige handelingen.
2. De partijen zetten alle haalbare stappen om de kwaliteit, continuïteit en beveiliging van de satellietnavigatiediensten en de gerelateerde infrastructuur op hun grondgebied te verzekeren.
3. De partijen erkennen dat samenwerking om de beveiliging van het GALILEO-systeem en de GALILEO-diensten te verzekeren, een belangrijke gemeenschappelijke doelstelling is.
4. Derhalve overwegen de partijen een passend overlegkanaal te creëren om GNSS-beveiligingskwesties te behandelen. De praktische regelingen en procedures moeten door de bevoegde veiligheidsinstanties van beide partijen worden vastgesteld in overeenstemming met artikel 4.

ARTIKEL 13

Aansprakelijkheid en kostendekking

De partijen werken in voorkomende gevallen samen om, met name in het kader van internationale en regionale organisaties, een aansprakelijkheidsregeling en kostendekkingsregelingen vast te stellen en uit te voeren teneinde de aanbidding van civiele GNSS-diensten te vergemakkelijken.

ARTIKEL 14

Samenwerkingsmechanisme en uitwisseling van informatie

1. De samenwerkingsactiviteiten krachtens deze overeenkomst worden namens Oekraïne door de Regering van Oekraïne en namens de Gemeenschap en haar lidstaten door de Europese Commissie gecoördineerd en bevorderd.
2. In overeenstemming met de doelstelling in artikel 1 richten deze twee entiteiten, in het kader van de Partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst waarbij een partnerschap tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten en Oekraïne wordt ingesteld, een GNSS-Stuurcomité op dat hierna als het "comité" voor het beheer van deze overeenkomst wordt aangeduid. Dit comité bestaat uit officiële vertegenwoordigers van elke partij en stelt zijn eigen reglement van orde vast.

Het stuurcomité heeft onder meer tot taak:

- 2.1. bevorderen van, doen van aanbevelingen inzake en toezicht houden op de verschillende samenwerkingsactiviteiten als vermeld in de artikelen 4 tot 13 van deze overeenkomst;
- 2.2. adviseren van de partijen over de wijze waarop de samenwerking kan worden uitgebreid en verbeterd overeenkomstig de in deze overeenkomst neergelegde beginselen;

2.3. evalueren van de efficiënte werking en uitvoering van deze overeenkomst.

3. Het comité vergadert in principe jaarlijks. De vergaderingen vinden afwisselend in de Gemeenschap en in Oekraïne plaats. Op verzoek van één van beide partijen kunnen extra vergaderingen worden georganiseerd.

De door of namens het comité gemaakte kosten worden gedragen door de partij waarmee de officiële vertegenwoordigers in verhouding staan. Kosten buiten reis- en verblijfskosten die rechtstreeks verband houden met de vergaderingen van het comité worden gedragen door de partij die als gastheer optreedt. Het comité kan gezamenlijke technische werkgroepen voor specifieke onderwerpen oprichten voor zover de partijen dit nodig achten.

4. Deelname van een relevante Oekraïense entiteit aan de gemeenschappelijke onderneming Galileo of aan de Europese GNSS-toezichtautoriteit is mogelijk overeenkomstig de toepasselijke wetgeving en procedures.

5. De partijen stimuleren verdere uitwisselingen van informatie betreffende satellietnavigatie onder de instellingen en ondernemingen van de twee partijen.

ARTIKEL 15

Financiering

1. Het bedrag van en de regelingen betreffende de Oekraïense bijdrage aan het GALILEO-programma via de gemeenschappelijke onderneming GALILEO zijn onderworpen aan een afzonderlijke overeenkomst behoudens naleving van de institutionele regelingen van de toepasselijke wetgeving.

2. De partijen treffen alle redelijke maatregelen en stellen alles in het werk om, in overeenstemming met hun wet- en regelgeving, de toegang tot, het verblijf op en het vertrek uit hun grondgebied te vergemakkelijken voor bij de samenwerkingsactiviteiten krachtens deze overeenkomst betrokken of gebruikte personen, kapitaal, materieel, gegevens en apparatuur.

3. Onverminderd lid 2 zullen, wanneer specifieke samenwerkingsprogramma's van de ene partij voorzien in financiële steun aan deelnemers van de andere partij, dergelijke subsidies en financiële bijdragen van de ene partij aan de deelnemers van de andere partij ter ondersteuning van deze activiteiten vrij van belasting, douanerechten en andere rechten zijn, dit in overeenstemming met de wet- en regelgeving van toepassing op de grondgebieden van elke partij.

ARTIKEL 16

Overleg en oplossing van geschillen

1. Op verzoek van één van de partijen wordt door de partijen onmiddellijk overleg gepleegd over iedere vraag die voortvloeit uit de interpretatie of toepassing van deze overeenkomst. Alle geschillen betreffende de interpretatie of toepassing van deze overeenkomst worden in der minne geschikt tussen de partijen.

2. Lid 1 belet de partijen niet een beroep te doen op procedures voor geschillenregeling krachtens de Partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst waarbij een partnerschap tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten en Oekraïne wordt ingesteld.

ARTIKEL 17

Inwerkingtreding en opzegging

1. Deze overeenkomst treedt in werking op de datum waarop de partijen elkaar schriftelijk ervan in kennis hebben gesteld dat hun onderscheiden interne procedures voor de inwerkingtreding van deze overeenkomst zijn voltooid.

2. Het verstrijken of opzeggen van deze overeenkomst heeft geen invloed op de geldigheid of duur van in het kader van de overeenkomst getroffen regelingen of op specifieke rechten en verplichtingen die op het gebied van intellectuele eigendomsrechten zijn ontstaan.

3. Deze overeenkomst kan worden gewijzigd wanneer de partijen daarover schriftelijk onderlinge overeenstemming bereiken. Wijzigingen treden in werking op de datum waarop de partijen diplomatieke nota's uitwisselen waarin zij elkaar ervan in kennis stellen dat hun respectieve voor de inwerkingtreding van een wijziging noodzakelijke interne procedures zijn voltooid.

4. Deze overeenkomst blijft van kracht gedurende een periode van vijf jaar en kan aan het einde van de eerste periode van vijf jaar met instemming van de partijen worden verlengd voor extra perioden van vijf jaar. Elke partij kan, doordat zij de andere partij daarvan drie maanden van tevoren schriftelijk in kennis stelt, deze overeenkomst opzeggen.

Deze overeenkomst is opgesteld in twee exemplaren in de Tsjechische, Deense, Nederlandse, Engelse, Estlandse, Finse, Franse, Duitse, Griekse, Hongaarse, Italiaanse, Letlandse, Litouwse, Maltese, Poolse, Portugese, Slowaakse, Sloveense, Spaanse, Zweedse en Oekraïense taal.